

Posudek vedoucího na rigorózní práci Mgr. Moniky Němcové

„Právní postavení ženy v římském právu“

Předložená rigorózní práce je věnována jednomu z témat, které je z římského práva vybíráno poměrně často. Důvodem je jistě jednak určitá módnost gender studies, a zároveň nepochybně také specifické postavení žen v právu starověkého Říma. Právě ono umožňuje podívat se na římské právo z hlediska výjimek, které jsou zajímavé a podnětné v kontextu každého právního řádu.

Rigorózní práce Mgr. Němcové je rozdělena do tří obsáhlých kapitol, Úvodu a Závěru. První z nich nazvaná „Přehled vývoje právního postavení ženy“ podává obecný nástin této problematiky v jednotlivých vývojových obdobích římského státu – království, republice, principátu a tzv. dominátu. Kapitola druhá „Způsobilství ženy v římském právu“ je zaměřena na její postavení z hlediska právní subjektivity, stejně jako způsobilství k právnímu jednání. Třetí a nejobsáhlejší kapitola „Právní postavení ženy v římské rodině“ se zabývá právní situací ženy jako manželky (včetně problematiky překážek manželství), a to od zásnub, přes vznik manželství, až po jeho zánik. Zvláštní pozornost je přitom věnována majetkovým poměrům ženy v manželství. Podrobně jsou při této příležitosti rozebrány takové instituty, jako je věno a darování mezi manžely, stejně jako její postavení v rámci dědického práva. V této kapitole se autorka od subkapitoly 3.6 také věnuje ještě dalším právním otázkám, které se váží k ženám. Jedná se však o značně autonomní problematiku veřejného práva, kterou by bylo vhodnější vyčlenit do zvláštní kapitoly. V této části rigorózní práce se setkáváme s vylíčením postavení Vestálek a pak také s problematikou trestního práva, s úpravou podle *lex Iulia de adulteriis coercendis*. Snad by sem bylo vhodné zařadit alespoň krátké pojednání o únosu.

Je tedy možné konstatovat, že autorka nevynechala žádnou z důležitých otázek vážících se k otázkám spojených se specifickým postavením ženy v římském právu. Ohledně formální stránky předložené práce je třeba konstatovat, že tato rigorózní práce má celkem 165 s a 597 poznámek pod čarou. Z obsahové stránky je zpracována velmi kvalitně. Toto konstatování se týká také použití pramenů v textu.

Totéž však již bohužel nelze říci o formální stránce předložené práce. Vyskytuje se v ní značný počet „nedokonalostí“. Za všechny uvádím použití plurálu místo jednotného čísla

na s. 56 (*tutores optivi*), nebo opakované nejednotné citace v poznámkách pod čarou, konkrétně se jedná o přehazování příjmení a křestního jména (např. s. 96 pozn. 331; s. 99 pozn. 353).

V zásadě práci doporučuji k ústní obhajobě a doporučuji, aby v jejím rámci byly probrány následující otázky:

- 1) *Raptus*.
- 2) *Parapherna*.

V Praze 7. 2. 2017

Prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc.